

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Ooppelik A., Általános Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttár petitsera 20 fillér.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár sat. hiv. közlönye.

Egy vasútvonal.

»Muraköz« folyó évi december 10-iki számában olvastam fenti címmel cikket a csáktornya—lüttenbergi vasúti vonalról. És mert tényleg szükségét látom e vasúti vonalnak, néhány szóval hadd szóljak hozzá én is.

Azt, hogy ezt a vonalat egy idegen társulat építse ki Lüttenberg-től Csáktornyaig, megengedni nem lehet. Hogy Csáktornya—Lüttenberg—Grác egy egyhuzamos vonalat képezzen és a vonat közvetlenül közlekedjék Grác—Csáktornya illetve Radkesburg Csáktornya között Lüttenbergen át, megengedni már csak azért sem lehet, mert Muraköz nemzeti ségi vidék, eme vonal idegen kézbe kerülése által Muraköz hegyi népe még több kísértésnek volna kitéve, mint jelenleg van. Mert ne feledjük, a vasut terjeszti a kulturát, de mindig csak annak a kulturáját, annak az érdekét szolgálja, a kinek a kezében van.

Legcélszerűbb volna szárnyvonalat építeni Csáktornyától Lüttenbergig. Ez a szárnyvonal igazán áldás volna úgy közigazgatási, mint magyar nyelvi szempontból Muraköz felső vidékére nézve. Mert akár az állam, akár magyar magántársaság tartaná fenn ezt a vasutat, hivatalnokai magyar emberek volnának, az itt létesített államások valószínűsége várai volnának a magyar nyelvnek, a magyar kulturának.

Közigazgatásilag e vasútvonal által kiválóan fellendülne a hegyvidék. A vasut mentén lakó nép, ha városokhoz közel lakik, nagyon könnyen tudja értékesíteni portéká-

ját. Nem pocsékolja el odahaza, hanem behozza a városba, a hol drága pénzen túl adhat rajta. Ezáltal forgalmat csinál a városnak, hasznát a vasútnak és tisztességes megélhetést biztosít önmagának. — De csak úgy, ha a vonat menetrendje olyan, hogy a nép korán jöhet a városba. Ezt láthatjuk például a déli vasút reggeli vonatján, a melyről csak úgy özönlik az alsómuraközi nép a szerdai hetivásárra, míg ellenben az ukki vonal mellett lakók inkább gyalog jönnek, vagy ha szükségük nem parancsolja, nem is jönnek be a hetivásárra. Okosabb és olcsóbban kijövő menetrenddel ezen a bajon is lehetne segíteni. Ez azonban nem tartozik ide.

Strategiai szempontból teljesen megengedhető e vonal kiépítése, sőt mondhatni, hogy a strategiai szempontok számba sem jöhetnek itt. Muraköz annyira nyílt a stájer határ felől, hogy e vasútvonal létezése egyáltalán nem számít.

Ezek után tekintünk már most azt, hogy kinek az érdekében állana e vonal kiépítése. Első sorban meg kell említenünk Csáktornya városát. A forgalom teszi a várost gazdaggá, emeli a kereskedelmet, foglalkoztat száz meg száz embert. Álljunk meg csak Budapesten korán reggel a pályaudvarok előtt és vegyük szemügyre a leszálló utasokat, majdnem mind a városba jött kofa, ki tejet, ki gyümölcsöt stb. felét hoz kosarában vagy pultonyában. Évente körülbelül 2 millió ilyen kofautas jön máv. vonalakon a fővárosba a szomszédalfalvakból. No de Csáktornya nem Budapest! Ez teljesen igaz. De Csáktornya szerencsés tekvésű vasúti gócpont, és eme tulajdonsága fejlődésre kész-

leti. — Az összes vidéki városok is így fejlődtek és eme fejlődés alatt van Csáktornya is. Rohamosabban azonban csak akkor fog fejlődni, ha a hegyvidéket közvetlenebbül kapcsolja magához.

Felette állva az érdekköröknek és úgy bírálva a dolgot, azt tartom, legelső sorban is a Déli-Vasút magyar ügyvezetőségének kellene a vasútvonal felől érdeklődni. Mert ha tekintetbe vesszük, hogy a csáktornya—lüttenbergi vonal kiépítésével Csáktornya sokkal rövidebb úton jut összeköttetésbe Gráccal, a mi pedig érzékenyen sújtaná a csáktornya—prágerhof—gráci vasutat. akkor bizony első sorban a Déli-Vasútnak érdeke, hogy e vonal általa építtessék ki. Azt nem mondom, hogy a nevezett vasúttársaságnak érdeke, hogy ki ne építtessék, mert e vasútvonal előbb-utóbb meg lesz, mert azt így parancsolja a fejlődés törvénye.

Kiépítése e vasútnak nem ütköznék nagy nehézségekbe. Leghelyesebb irány volna a csáktornya—stridói út.

Ennyit akartam mondani e fontos témáról, melynek felszinen való tartása igen hálás dolog lenne. L.

Hirdetmény. Felhivatik az adózó közönség, hogy a föld- és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számlátsába veendő kamatleher vallomásaikat a község-háznál 3. szám alatt 1906. évi január hó 2-től január hó 31-ig annál is inkább beadni el ne mulassza, mert a később beérkező vallomások figyelembe vehetők nem lesznek. — Az előjáróság.

T Á R C A.

A kigyók a népek hiedelmében.*)

[Folytatás]

A kigyókövet úgy lehet elvinni a kigyóktól, ha egy kereket közéjük eresztenek. A kigyók a kerekét után futnak. Ilyenkor csoportosulásuk helyére kell szaladni, a követ felkapni s elsietni vele. De ez veszélyes dolog, mert ha a kigyók az illetőt elérik, megölik.

Egyszer egy ember sok kigyót látott együtt. Ezek a követ fújtak. Fogta a magánál levő fonalgombolyagot s közbük hajította a kigyóknak. A kigyók azt hitték, hogy a már összefuott kö gurul el; mind utána siklottak, a kigyókövet pedig ott hagyták. Az ember oda futott, felkapta a követ és elszaladt vele. Néhol közbük is lödöztek a kigyóknak, hogy szétriasztva őket, a követ megkerithessék.

Egy fiu az erdőbe ment fátvágni. Az erdőben egyszer csak különös hangokat hallott. Tovább menve, az erdőnyíláson át látta, hogy egy

*) A Göcsejből gyűjtött részt a Magyar Néprajzi társaság egyik ülésén olvastam fel. Gönczi.

kupóc fekete kigyó követ fuj. Fuvás közben csakugy sipoltak. A fiu megijedett s haza futott. A látottakat elmondta a falubelieknek. Az emberek kivettek egy kereket a székérből s azt az erdőbe vite, a még mindig együtt levő kigyók közé eresztették. A kerek a kigyókon keresztül futott, mire a kigyók szétmászta. Ekkorra már egy kisujnyi nagyságu követ fújtak össze, melyet egyik ember felvéve, haza akarta vinni. Már jó messze mentek, midőn egy nagy szürke kigyó karikázott elibük. Egy embert azonnal megölt. Midőn ezzel végzett, egy másik után gurult, ezt azonban nem érthette el. Midőn az emberek később visszamentek a kigyók csoportosulási helyére, ismét együtt látták őket: fújtak a követ.

Egy alkalommal, midőn az emberek a kigyók szétrebbentésére kereket eresztettek neki, egyik fekete kigyó utána karikázott s midőn a kerek elesett, annak az agyába bujt. A tulajdonos element a kerekért, s persze eszébe se jutott meg nézni, vajjon van-e valami a kerékagyban vagy nincs; vállára emelte s vitte hazafelé. Utközben a kigyó kibujt a kerékagyból s az ember nyaka köré tekerődve, őt megfojtotta. Ugyanezt hallottam elbeszélni egy másik helyen is, azzal a különbséggel, hogy a kigyó az ember nyakára tekeredett s 7 évig folyton rajt volt. Levenni nem lehetett. 7 év múlva az embert azon helyre vezették, hol annak idején a kigyókőfuvás történt. A

kigyókövet vissza helye. Mihelyt letette, a kigyó rögtön lement nyakáról.

Ha a faágak között fujják a kigyók a követ, fát hajítanak közbük s a kigyók, lepetyogva, el-siklanak s az ott hagyott követ azonnal, vagy egy pár óra múlva az illető egyén elviheti.

A kigyók drágakővének képzete, mint ma már elég tisztán meglehet állapítani India felől terjedt el a kigyókultusszal. Kowalewskij mon-dal szótárában »kigyó gyöngye« néven szerepel. Ugyanitt megvan a kifejezésnek tibeti mása is. (Eth. XIII. 3. 143 l.) Diocesevidres művében »zaidokról« tesz említést, mely Judeában nő s olyan alakja van, mint a makknak, fehér színű, szabályos és csiszolt. (Eth. VIII. 1—2. 137 l.) Tehát nem az a »kigyókő«, a mit a természetrajzban más néven ismert, melyet azért neveznek kigyókőnek is, mivel — nagy változatossága mellett — többször a kigyó bőréhez hasonlít.

A kigyókövet a régiek a kigyó koronájának tartották, vagy pedig — hasonlólag a békákéhoz — olyan kőnek, mely a kigyó fejéből való. A kigyókőre vonatkozó német mondákban a Jura-kigyó szemében karbunkulus kő van. A zürichi kigyó szerelemkővet ejt Nagy Károly serlegébe; a berni hegyi sárkány fejében fényes drágakő van.

A régiek, drágakőnek tekintve, arany s ezüst ékszerbe foglalták. Bethlen Gábor végrendeletében

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Boldog Ujévet** kívánunk előfizelőinknek, munkatársainknak, a lap minden olvasójának és jóakarójának. Boldog Ujévet!

— **Tanfelügyelői kinevezés.** Gönczi Ferenc pestmegyei kir. segédtanfelügyelőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter Szolnok-Doboka megyébe kir. tanfelügyelővé nevezte ki. Gönczi Ferenc kinevezetése által a szorgalmas munka, a rátermettség és az igazi szakértelem nyerte meg jutalmát. Minket, muraköziakat azért érdekel e kinevezetés, mert Gönczi ur több éven át Muraközben, Zrinyifalván tanítóskodott, s mert ő írta meg a »Muraköz népe« című könyvet. Lapunknak régóta állandó munkatársa. Mint ethnografiai író szép nevet vívott ki magának. Mint a kultusz-miniszteriumba beosztott tanító nagy munkásságot fejtett ki, főleg a gazdasági ismétlő iskolák ügyeiben; mint fővárosi és legutóbb pestmegyei segédtanfelügyelő jobb keze volt e tankerületek vezetőinek. Gönczi urat nehéz nemzetiségű vármegye tanügyének az elére állították, ahol alkalma lesz érvényre emelni tanítói és tanfelügyelői szakképességeit.

— **Szolgabírói kirendelés.** Zalavármegye alispánja dr. Huszár Pál csáktornyai lakos, közigazgatási gyakornokot az üresedésben levő alsólvendvai szolgabírói állásra a szolgabírói teendők ellátására ideiglenes minőségben kirendelte.

— **A »Muraközi Múzeum«** részére Farkas Lajos turcsicssei ispán egy lüzköves puskát és egy Jarab 1851-ből való 50 forintos papírpénzt adományozott.

— **Eljegyzések.** Gold Ferenc csáktornyai kereskedő eljegyezte Heimbach Janka kisasszonyt Zágrábról.

Hirschl Hermann varazsdi kárpitos jegyet váltott Dorner Rózsika kisasszonnyal Csáktornyról.

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya nagyközségi képviselő testülete f. hó 22-én Nuzsy Mátyás községi bíró elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melyen I. Picek Adolfné született Eckert Teréz csáktornyai illetőségű tagadásba vette. II. A számvizsgáló-bizottság tagjaivá Szilágyi Gyula, Gráner Miksa, Heinrich Miksa, Hirschmann Adolf, Ivacsics Ig-

nác, Czvetkovics Antal és Sáfrán Károly községi képviselőket választotta meg. III. A községi rendőrök fizetését 1906. évi január hó 1-től kezdődőleg egyenkint évi 650 K-ban állapította meg. IV. Kősz Ferenc nyugalmazott községi rendőrőrmesternek 50 K. évi csizmapénzt folyosított. V. Tudomásul vette és elfogadta a községi előjáróságnak abbéli jelentését, hogy az 1906. é. 1907. évekre a bor és huszfogyasztási adók beszedési jogát 26605 K. 76 f. az államkincstártól a község részére megváltották és a szerződést megkötötték. VI. Zrinyi Károly tanítóképzőintézeti tanárnak azon jelentésére, hogy »Csáktornya Monografiája« című munkája elkészült, a 9/VI. 904. sz. közgyűlés határozatával megállapított 500 K.-át a községi pénztárból kiutalta.

— **Karácsonyi ünnepe.** Megható ünnepség folyt le f. hó 20-án d. u. 3 óraker a polgári leányiskola tanácskozási termében. Ekkor adta át ugyanis a »Csáktornyai Jótékony célú egyeslet« elnöke Pálya Mihályné a választmány több tagjának s néhány szülőnek a jelenlétében, rövid, de megható beszéd kíséretében 20 szegény gyermeknek a meleg lábbelit. A kicsinyek örömtől könnyező szemekkel vették át az értékes ajándékot s boldogan siettek haza.

— **Felhívás.** A fogyasztási-adó szedés jogát Csáktornya nagyközség területén az 1906. 1907. évre a nagyközség a maga részére megváltván, erről a község lakosai azzal értesítetnek, hogy a borítal adó a bor és huszfogyasztási adótörvények értelmében fog beszédelni.

Miért is azon adóköteles felek, kik a borítaladót befizetésére nézve kedvezmények birtokában vannak, a kedvezmény megtartása iránti óhajukat a község előjáróságánál saját érdekükben bejelentsek.

Oly felek, kik a fogyasztási-adó fizetésre nézve méltányos egyezségre lépni óhajtanak és általánosság feladásával akarják a télenkénti fizetést mellőzni, ebbeli óhajukat 8 nap alatt jelentsék be a nagyközség előjáróságánál, ahol ugyanazon idő alatt egyezkedhetnek az általánosság feladására nézve.

Szabad egyezség létrejötte esetében az évi általánosság feladására vonatkozólag az egyezmény határozmányai lesznek mérvadók és az egyesülésig megállapított adó havi előleges részletekben fizetendő le a községi

pénztárnoknál. — Kelt Csáktornyan, 1905. december 26-án. — Az előjáróság.

— **Leugrott a kocsirol s szörnyet halt.** Klement János murakirályi róm. kath. tanító a karácsonyi ünnepeket rokonánál Terenta János muraszentkereszti tanítónál akarta eltölteni, mely célból folyó hó 23-án reggel vonaton Csáktornyan keresztül Murasiklóra utazott, honnan gyalog igyekezett eljutni Szentkeresztre. Szerencsétlenségére ugyanabban az időben a murasiklósi plébános is Szentkeresztre ment kocsiával, ki a gyalogló tanítót, mint ismerősét felvette a kocsijára. A plébános lovai a Bányavár előtti nagy ereszkedőnél megbokrosodtak, mikor Klement abbéli félelmében, hogy valami baj történik, hátra felé leugrott a robogó kocsirol. Utításai csak a völgyben vették észre az eltűnését, mikor is vissza menve keresésre, megtalálták a kocsitól elterülve, eszméletlenül állapotban, véres fejjel. Gyorsan beszállították a bányavári bíró házához, hol a szerencsétlenül járt tanító esti 7 órára kiszendetett. Az ugráskor oly erősen ütődött a feje a meglagyott földhöz, hogy a koponya a homlokától kezdve egészen a fejtelőig kettépedt. A szerencsétlenül járt tanító folyó év június havában végezte el a tanítóképző IV. évfolyamát és tette le a tanítóképesítő vizsgálatot sikerrel a csáktornyai tanítóképzőben. Nyugodjék békével.

— **A marólóg.** A mostani rendkívüli időben nemcsak az a baj, hogy a póltartalékosokat behívják, hanem az is sok helyen, hogy az öreg katonákat haza bocsájtják, különösen akkor, mikor ez a szabadságolás a három év alatt szépen nőtt szerelmet rombolja szét irgalmatlanul. Ilyenkor: azután nem csoda, ha a gyengébb szívűek esetleg a marólughoz folyamodnak. Baráti Biri szakácsi (Szilágyi-megye) illetőségű csáktornyai cselédeleányt is ez, a három évet kiszolgált katonákat megillető, tartós szabadságolás érintett érzékenyen. Sziveválasztottját haza eresztették, s ez el is ment annélkül, hogy visszajövetelt ígert volna. Ezt a szegény cselédeleány annyira szívére vette, hogy bubálatában f. hó 28-án délután fél 2 óraker Németh János gazdájának a lakásán marólugot ivott. A belsőleg súlyosan sérült leányt orvosi rendelkezésre a Varazsdi közkórházba szállították.

— **ERŐ ÉS EGÉSZSÉG** a gyermek kincse, mert így lesz ellentálló a fertőző betegségek csírái ellen. Hogy pedig erős és egészséges legyen, igyék a hidegebb évszakban Zoltán-féle csukamájolajat, melyet szívesen vesz be, mert íze, szaga nincsen. Üvege 2 K. a helybeli gyógyszerárakban.

— **A kútba fulladt.** Perhóc Mária 18 éves cselédeleány már 2 év óta Horváth László muraszerdahelyi jómodú gazdánál volt szolgálatban, hol dolgát mindig rendesen végezte el. Folyó hó 22-én is egész nap rendesen végezte a dolgát és esie megvacsorázott. A házbéliek azt hitték, hogy a vacsora utáni dolgát végzi, s csak 8 óra felé néztek utána, mikor is meglepetésükre a leány nem volt a konyhában és nem is végzett el addig még semmit a dolgából. Keresték, de nem találták sehol. A leány másnap, sőt harmadnap sem került elő és rokonai sem tudtak róla felvilágosítást adni. 24-én Horváth Lászlónak egyik leánya, férj. Robb Ferencné azt vette fel, hogy megkellene nézni, nem ugrott-e a kútba. Erre a kútban kezdtek kotorászni, hol feltalálták fejjel lefelé a vízbe fulladva. Hogy véletlenül esett-e a kútba, öngyilkosság esete, vagy büntény forog-e fenn, a vizsgálat fogja ki-deríteni.

(b. Mednyánszky kéziratában) az előszámlált ékszerék között egy kigyókö is elfordul! Báró Mednyánszky Dénes berlini leveléből Itaxhausen tudósítása szerint, mint talismánok, az oroszok és poroszoknál is nagy a keletje. Az embernek tökéletes boldogságára három ily koronával kell birnia: az első erkölcsi tulajdonságokat, a másik földi áldást és gazdaságot, a harmadik örök üdvét eszközlő. Peters berlini egyetemi professzor, ki ezt egy társaságban báró Mednyánszky előtt beszélt, azt a felvilágosítást adja, hogy neki többször alkalma volt az áruban és egyesek birtokában előjövő ezen tárgyat vizsgálni s úgy találta, hogy az egyszerűen kifejletlen malacfog, mely hurokjából épen kitört s melynél a gyökérágak felső részzeit a zománcanyag még ki nem töltötte úgy, hogy rovátkáival valóságos kis csontkoronát képez. Vajon ez-e a Bethlen Gábor végredeleléből alább idézett kigyókö, minőnek báró Mednyánszky véli a leírásnál fogva, hogy tokban van, mikép ezen kigyókoronák is így viseltetnek s mint egyszerű szepantinkó nehezen fogott volna tokban tartatni.

A magyar kincsásók birtokában rendszerint kigyókö van, mely a fehér kigyó fejből vagy a kigyókirály koronájából való s atyáról fura örökölődik. Régebben előlék embereink amulettképpen nyakukban viselték, aranyba, ezüstbe foglalva (Eth.

VII. 6. 478 l.) Wisloczky Henrik négy ilyen követ látott egy karperecen, aranyba foglaltat Tamásy háromszéki nemes családnál s hármat kincsásók-nál (mind állatfogacsoknál). Papp Ferenc volt brassói szabómester egy segédjének, szenvedélyes kincsásónak kigyókoronájába kereszt és J. betű volt karcolva. Horváth nevű székely családnak gyűrűbe foglalt, a keresztes háboru alkalmával Palesztinából hozott, melyről azt tartották, hogy a veszettségű gyógyítja. (Eth. VII. 6. 479 l.)

Midőn a porosz miniszterium a veszettség ellen való titkos szereket kutatót, Zeh F. porosz tanító megírta, hogy gróf Sandretzky-Sandraszütz langensielani birtokosnak volt több u. n. méregköve, melyek rendszeren sebke rakva, ahoz tapadtak s minden mérget kiszívtak, aztán langyos tejben tejbem ismét megtisztultak. Állítólag hittérítők hozták Indiából, a hol a kis, gömbölyű, fekete köveket Cobra köveknél nevezik, azt állítván, hogy a szeműveges kigyó (Cobra capello) fejében találhatunk. Mások szerint különféle gyógyítószerek keveréke, a braminok s a manillai ferencendi barátok titka; míg mások az orrszarvú szarujának belsejéből valóknak mondják a köveket. (Eth. VII. 6. 479 l.)

Ugyanezen alkalommal nyert feleletek egyike szerint az u. n. méregkövet csatásznak használták s az fényszerű csiszolt kénkövából állott.

¹ Ipolyi A. M. Myth. 244 l.

² Ipolyi A. M. Myth. 279 l.

— **Főszolgabírók és a községi közuti ügyek.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy a járási főszolgabíró, a község közuti ügyekben rendelkezési és intézkedési joggal csak az esetben bír, ha a község közutai és műtárgyai rossz karban vannak, illetőleg a községet e részben mulasztás vagy hanyagság terheli.

— **A legjobb száj- és padlás** a dr. Feles fogorvos **Stomatín** száj- és fogápoló szereivel érhető el, melyeket, a legkiválóbb fogorvosok legkitünőbbeknek ismertek el és mindenkinek ajánlják. Számos kiállításon első rendű érmekekkel vannak kitüntetve. **A Stomatín fogorvos Stomatín fogpaszta és Stomatín fogkrém** alakjában előállított fogtisztító szerek rövid idei használata által a fogak tiszták, ragyogó fehérek lesznek és állandóan tiszta, fehér és ép állapotban megtartanak. **A Stomatín szájvíz** kitűnően desinficiálja a szájüreget és a fogközöket, elhárítja a rothadást és a száj kellemetlen szagát és a foghúst és fogakat konserválja. Egyszeri kísérlet mindenkit e praparatumok állandó fogyasztójává teszi, mert a meglepő siker a legjobb dicséret. Kapható Csáktornyan: Mráz Testvérek és Gráner Testvérek fűszerüzletében és Pethő Jenő gyógyszerüzletében.

— **Tűz.** Folyó hó 22-én délelőtt 9 órakor Damjanics Lőrinc lapáthegyi lakosnak a Bányahegyen levő házának a tetőzete, valamint egy melléképület 414 kor. értékben leégett. A házat özv. Kaufár Istvánné bírta bérbe s az épületekkel együtt elégett Kaufárnak gabonája, takarmánya, gazdasági eszközei, s egyéb ingóságai, mintegy 546 k. értékben. A tüzet Kaufár Istvánnénak 7 éves unokája idézte elő olyképen, hogy nagyanyja konyhájáról egy könnyen hozzáférhető helyről gyufát lopott s azzal a lakóház mellett felhalmozott kukoricaszárat meggyújtotta, melytől azután az épületek is tüzet fogtak. Biztosítva semmi sem volt.

— **Vonat elgázolás.** Folyó hó 23-án reggel a murakirályi állomáson Faics Lénárd munkás a mozgásban levő vonatról leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy a vonat kerekei alá került és a vonat mind a két lábát lemészette. A szerencsétlenül járt embert mindjárt reggel beszállították Nagykanizsára a városi kórházba, hol rövid idei kintléte után még aznap délelőtt fél 11 órakor meghalt.

— **ELŐDEINK** is használták már Wermuth gyógyfüvet mindenféle betegség ellenszerül. Az ebből nyert kivonat Pokorny Pelinkovacs kitűnő ízű és egészséget orvó likőr hatásáról számos elismerő levél és orvosi okirat tanuskodik. Bővebbet a hirdetések.

— **Orvosi utasítás a tejivás módjáról.** A »Jó Egészség« című folyóirattól vesszük a következő hasznos utasításokat tartalmazó sorokat: »A tej felnőt embernek is értékes tápláléka, de rendes körülmények között, a vegyes étrendet (diétát) nem helyettesítheti. Ezért: 1. A rendes étkezésen kívül naponta másfél liter tejnél több általában véve nem ajánlható. 2. A tejet a rendes étkezés után kell inni s nem előtte; vegyes táplálékkal jóllakott ember is könnyen megiszik még egy pohár tejet, az előzetes tejivás azonban elvenné a rendes étkezés étvágyát. 3. Egyszerre több mint három deciliter tejet ne igyunk s azt is lassan, kortyokint fogyasztuk el. Időt kell engednünk magunknak a tejiváshoz, viz módjára a tejet lehajtani soha sem szabad, mert különben a gyomorban egy nagy darabban alvad meg s ez a tömeges alvadék nehezen emészthető el. 4. A kinek érzékeny az emésztő rendszere, lan-

gyosan vagy melegen igya a tejet, mert a hideg tej inkább okoz hasmenést. 5. Célyszerű a lassu tejivás közben kevés kenyeret, zsemlyét, kétszersültet enni, hogy a tejnek említett tömeges megvalódása a gyomorban még inkább elkerültesse. 6. A ki nincs hozzászokva a rendszeres tejiváshoz, érzékenyebb gyomru, a lenti szabályokat a legpontosabban kövesse s az 1. pontban megjelölt tejmenyiséghez is csak fokozatosan szoktassa magát hozzá. 7. Ha még sem bírná a tejet zavar nélkül, jelentse az orvosi viziten, hogy e fontos póttápláléknak a szervezetbe juttatására további tanácsot kaphasson. 8. Bármennyire tölje is az ember a tejet, tulozni a tejivást soha sem szabad, mert a gyomor e túlzásokat sokszor rövid ideig sem bírja el kár nélkül s emésztési zavarok, sőt étvágyhiány lehetnek a tulbuzgóság következményei. A »Lassan járj, tovább érsz« közmondása ide is talál; a józan mérséklet, az arany középszer jelmondata, annak, aki megszivleli, itt is használni válik.

— **Pályázati felhívás.** A siketnémák budapesti áll. intézetének első osztályába a következő tanévre 45 új növendék fog felvételt. Ezen kívül a felsőbb osztályokba felvétel nyerne oly siketnémák is, a kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak közelébe költöztek. A vidéki 6 osztályu intézetekéig végzelt siketnémák itt a VII. es VIII. osztályokban folytathatják tanulmányukat. Végül a megfelelő feisőbb osztályokba felvételnek olyan gyermekek is, akik pispokolai tanulmányaik közben siketülvén meg, ott megtanulják a beszédnek sajáról való leolvasását s ez uton elemi ismereteiket kiegészítették. A felvételek vallásra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fognak eszközöltetni. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat egyszerű levélbeli megkeresésre díjtalanul küld az intézet igazgatósága (VIII, Mosonyi-utca 8. sz.)

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő káziszerré jó eredményel alkalmazottat bedörzsölés képpen az influenza ellen is és úvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerüzletben kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony-védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti úveget elfogadni.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Valami a konyhakert és a lucerna trágyázásáról.

Konyhakerti növényeink a talaj tápanyagtartalma és kulturállapota tekintetében a legényesebb növények közé tartoznak. Gyors fejlődésük, izetességük és így kelenődőségük is attól van függővé téve, hogy mi-ként és milyeu trágyázásban részesítettük kerti talajainkat, mert a zöldségtermelésnél mindig szem előtt tartandó az, hogy akár házi, akár piaci szükségletre dolgozunk, az csak azon esetben lesz jövedelmező, ha le-

lehetőg korán és utóbbi esetben nagy mennyiségben állítatik elő. A konyhakert trágyázása a legtöbb helyen istállótrágyaál történik. Ennek teljesen érettnak kell lenni, mert így hatása gyorsabb és tökéletesebb. A keveréktrágya, komposzt szintén egyik legjobb trágyája a konyhakertnek. Mindkettő, az istállótrágya és komposzt is, növeli a talaj humusz tartalmát is, javítja fizikai állapotát is. A trágyát alkalmazásával is rendkívül gyors és kedvező hatást érhetünk el, ha elegendő mennyiségben és nem túlságosan tömény állapotban használjuk. Azonban ezen trágyafélék nem tartalmazzák az egyes tápanyagokat olyan kedvező alakban és arányban, mint azt a növények fejlődése megkíváná. Így különösen a foszforsav tartalmuk a bennük felhalmozott más növényi tápanyagokhoz viszonyítva nem olyan mérvű, hogy azokki teljesen meg lehetnének elegendve mindenkor. Ezért a foszforsav tartalmú műtrágyák alkalmazása kívánatos, annál is inkább, mert az a túlságos nitrogén hatását kedvezően ellensúlyozza s mint számos ez irányban tett kísérlet biztosítja, a konyhakerti növények minőségét és izetességét javítja.

A lucerna termelésénél lehetőleg a ra törekszik a gazda, hogy az általa létesítendő lucernás termőképesége vagy életképesége hosszú legyen, hogy így minél hosszabb ideig szolgáljon bőséges lakarményt. Az ujonnan létesített lucernasoknál igen sokszor tapasztalhatjuk azt, hogy azok kezdetben igen szépen fejlődnek, jó terméseket is szplgálnak, de élettartamuk nem olyan hosszú, mint azt a gazda megkíváná, mert rövid idő alatt kipusztulnak. Ha keressük a lucernasok ezen korai kipusztulásának okait, igen sokszor megtalálhatjuk abban, hogy a talaj nem tartalmazza azt a tápanyagot és annyit abból a tápanyagból, amennyire a lucernának szüksége volna. Ezen tápanyag pedig első sorban a foszfor, a lucerna fejlődéséhez ugyanis sok foszforsavat kíván, a mi igen sok esetben nincs meg a talajban kellő mennyiségben, így esetben tehát a lucerna a foszfortrágyázásra reászorul. A lucerna termelésénél tehát a talajnak megfelelő mély megművelése mellett figyelembe kellene venni a foszfortrágyák alkalmazását is, mint olyanokét, melyek a lucerna termőképeségét és hosszú életképességét elősegítik. Hazánkban, a hol a talajok azt mondhatni általában foszforban szegények, mindenesetre igen üdvös volna e lucernásnak termelésénél a fentieket figyelembe venni és kísérlet tárgyává tenni a foszforral való műtrágyázást. Németországban ez irányban kedvező eredménnyel végeztek kísérleteket. Miután azonban a lucerna műtrágyázásánál a trágyázás érvényesülése hosszabb időre kell, hogy terjedjen, ezen célra a nehezebben oldódó foszforsavval tartalmazó műtrágyák alkalmasabbak. A műtrágyázás keresztülvitelénél figyelembe vegyük, hogy annak több évre kell ellátni a lucernát foszforsavval, tehát többet adjunk belőle; 5—6 qu. holdanként, az őszi szántás előtt.

Felolós szerkesztő:

M A R G I T A I J Ö Z S E F .

Kiadó és laptalajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tično zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlažeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Csáktornyai takarékpénztár« »Murakózi takarékpénztár« »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« i t. d.

Biblija vražja.

Krajši su već dnevi. Dojdeju dugi zimski večeri i noći. Žene i devojke si vu tem vremenu napre zemeju kolovrate i predeju ili pak perje češeju. A gazda pak napre zeme kolendara i prižge si na pipu, pak si premišlava, kak stoji taj žalosten svet.

A dečkarc i dečki kaj delaju? Žalostno je za povedati ovi ili se doma ili pak vu krčmi kartaju. Premešavaju bibliju vragovu, kak se to drugač karte zoveju. Dečkarc se još samo za šibice kartaju a dečki s mustaći se već za peneze igraju.

Nigdar bolše ime nebi dobile karte, kak je to, da su biblija vragova. Jer gdo se jedenput kartati počne, on se je zaručil vragu i nepoštenomu življenju.

Koj se karta, on nije već pošten človek nego tat, koj iz ludskoga žepa krade. Prez dela hoće do takvih penez dojt, koji su ne njegov i sa vkanjlivim načinom hoće sprazniti žep svojega blišnjega. Niti jeden kartáš se ne sedne kartat sa tom nakanom da on zgubiti hoće, nego da bude gvinul. Koji se dakle kartaju, oni su jednu proti drugomu sa naj nepriateljněšom nakanom. Pri kartah prestane ljubav blišnjega, prestane svako priateljstvo.

Ali to je ne sve. Dečko koj se karta, on okradne svojega oca žitnicu i kuružujaka. Vkradne doma jejci, graha, ml dinu, sve zakaj vu štacunu peneze more dobiti. Kra-

de zato, da pri kartanju drugoga more oguliti peneze mu vzeti. Pak karte su takove da gdo njim je jedenkrat suženj postal, on se njih nemore nigdar već osloboditi.

Ali kartáš ne devleju doli jeden drugoga onak na suhoma, nego poleg vina tučeju stola. Privučiju se dakle i pijanščini, i tak najedenkrat ne jednomu, nego dvem vragom služuju, najedenkrat je dve nevolje držuju dalko od poštenoga življenja.

Pak onda kakov otec, kakov gospodar bude potlam iz takvoga dečka? Zakarta takov i kikli svoje žene zakarta vuru van-koša blazinu, ornice, pluga, kola i t. d. I jer se privči lenjarenju poleg kartanja, se vugne takov ne samo poštenoga dela, nego i poštenih ljudih. Ne je briga takvoga niti za ženu niti za decu. Pak jer ga dohodka nega, (jer iz kartah se do vezda nigdo nije obogatil) dug na dug dojde i vekslin vekslina sledi. Pak jeden den se na to zbudiju žena i deca, da njim liciteraju zemlju spod uogah i krova zvrhu glave.

Karte su još nikomu ne donesle bogatstvo i diku. Sram špot nepoštenje i štersku torbu su vnoгим donesle. Koj gazda hoće, da bude njegov sin takov lebudkaj? . . . da zapravi onaj imetek, kaj je on težkom mukom priskrbel i sinu si ostavil? Niti jeden kaj ne? —

Onda dakle zežgite pri svakoj hiži karte. I nepustite niti deci niti dečkarcom se za grah takaj ne kartati, da se nikakvo kar-

lanje ne navučiju i neprevučiju. Vu ogenj sa biblijom vraga, koja je već na tuliko ljudi i na tulike familije donesla nevolju i nepoštenje!

Niti za kratak čas su ne dobre karte. Tam imate knjige! Čitajte hasnovite knjige! Utemeljite knjižnicu! Pak tam čitajte. Ako ste se već navoljili čitati zemitte si napre šibje i pletite koše, košare, zemitte slamu, pletite skrljake, koše za čmele. To vas je sram delati?

Oh vi malo vredni, se ne zmislite, da dok karte mešate, vragu služite, a gda hasnovito delo delate, vas Bog blagoslovi.

Drage matere! Samo kartanje najte trpeti nigdi vu familiju! Najte trpeti karte pri hiži, zežgite nje, raztrgajte nje, da se nebudete morale plakati, kak ona siromaška mati, koja se je sledeće tužila svojoj susedi:

»Bože, Bože — je pokala šakami — vidite samo suseda, moj sin se nezna kartati.« — »Im je to velika sreća« — odgovorila njoj je suseda. »Je nezna se, ali se ipak kartati!«

— R. —

Politički pregled.

Njegvo Veličanstvo kralj je božične svetke vu Wallsee-u sprevaljal pri svojoj kćeri Valerija kneginji. Tu je med svojimi

Z A B A V A.

Siromaki i bogatuši.

Puno je govora u social-demokratičnih skupštinah o tom, zakaj jedni imadu puno t. j. su bogati, a drugi imadu malo t. j. su siromaki. Ali oni ljudi, koji bi hoteli svojom mudrostju to izvesti, da budu svi ljudi jednako bogati, oni velim ljudi nisu — nikada videli orgulistu, kak orgule dela.

Orgulista, iliti meštar koj dela orgule, nedela sve žvegle jednako velike, već jedne tanke, druge debele, jedne sa tihim ugodnim a druge jakim hrapavim glasom, jedne tankim kričecim, druge debelim mumlajućim glasom. I baš u tom stoji njegova umietnost; jer baš iz tih najjednakostih postaje ona liepa harmonija, koj svake dobre orgule moraju imati i koja se kak voljki valovi pod igranjem cirkvom prelievaju. Kad bi sve žvegle jednake bile, ta liepa harmonija, nebi bila moguća.

Na spodobni način je Bog u svojoj premudrosti hotel, da na zemlji jedni budu bogati a drugi siromaki, za da bude iz toga liepa harmonija, koja će se oživotvoriti

time, što će siromaki bogatašem svoju službu ponuditi a bogataši će se skrbeti, da siromaki budu imali kruha i stan, kojega će svojom službom i zasluživati i tak jedni trpljivostju i dielom, a drugi darežljivostju i milosrdnostju zajedno na toj harmoniji radili budu.

Ovo je ono zajedničko dielo siromakah i bogatašah, koje se Bogu dopada i čim se njegova nedostigiva mudrost hvati i diči, a ne ono zanovetanje po takovih socialno-demokratičnih skupštinah, gde se vmertelni črvi ove zemlje podstupljaju na božanskoj mudrosti i Njegovom uredjenju, svojimi poganimi jeziki drmati.

Roditelji pamтите!

Prirječje veli: »nesvlači se prije, nego ideš spavat.« — Mnogo krat se d gadj, da roditelju predaču svoj imetak dieci pod tom pogodbom, da je do smrti liepo dvore i hrane. Ovo znači prije se sleći nego li čoviek ide spavat, jer imetak iz ruk dati znači sleći se, a spavat iti znači umrieti. Jer se u takovem slučaju puno krat dogodi, da se četvrta zapovied božja zaboravi. Dieca živu razkošno i raztrošno u veselju a roditelji

su kakak siromaški Lazar pred vrati bogatoga raztrošljivca.

Anda je ovo prirječje dobar saviet za otce i matere, pak sam zato i tituluš ove pripoviedke naznačil sa opomenom: »Roditelji pamтите!« —

»Kako vam se hoće toliko raditi, mučiti se i trapiti i kiniti?« — rekli su jednoč svojim roditeljem odrasćeni sini i kćere — »polakšajte si svoje dielo! Predajte cieli trh gospodarstva nam, na naša ledja, u naše ruke, mi ćemo se uvijek skrbiti i brinuti za to, da vam neće nikada nikaj manjkati te da ćete svega imati.«

Ali otac je mislil na prirječje pak se nije hotel prije sveći nego pojde spavat.

Nad njegovim oblokom si je jedan prevzetni vrabečji par posvojil lastavičinu gnjezdu i nutri zvalil svoje male vrabčulnjake. Kad su mladi pričeli perje dobivati, vzeli je nje otac iz lastavičinog gnjezda, te je nje prenesel u po njem načinjenu mehku gnjezdicu u karletki, koju je obesil najprije na oblok a poslie i u sobu. — Stari vrabci su svoje mlade i u karletki marljivo hranili te su vrienom i u sobu bez straha doletavali i hranili je. Svi, osobito vnukeki su se toj ptičjoj skrbi veselili i rado

malimi vnukeci mir našel, na nekoj dan je pozabil one skrbi, kojim je kakti vladar delnik. Pak i vu politici je na malo vreme takaj mir. Politički vodje su takaj otišli iz Budapešte dimo med svoju familiju, da bo-žične svetke vu miru vršiju.

Grof Szapáry Pál fumejski ravnatelj se je zahvalil na ovoj službi.

Buna vu Ruskoj.

Ovoga meseca 23-ga je strašna buna bila vu Moskvi. Puntari su već pred dnevi bili glasili, da bude 23-ga veliki den i cele bašte vu napravili okolo sebe. 23-ga decembra se je onda počel rat. Puntari su se strašno vitezko držali i vno go soldatov su spostrelali, ali soldati su je ipak preobladali. Vu celim varašu ruševine kažeju, da je boj strašno veliki bil.

Puntari su 23-ga na večer vu dve fabrike puškah vdrli i vno go puškah i praha, porobili. Kad je soldačtvo na nje vdrlo su bombe metali med soldate i strelali su. Soldati su na to iz štukov streljali i čista porušili varaša najlepšu vulicu.

Veliju, da se je Witte posvadi sa carom. Car je ove dneve Witte ministerpredsedniku spočital, da se više briga sa pukom kak sa carskom familijom. Witte je na to srdito odgovoril:

— Carsku familiju, veličanstvo, kak bi gud rad ju nemore osloboditi, ali držim i to da vezda već niti naroda ne.

Sa tem se je Witte obrnul i srdito je otišel. Veliju, da je od onda niti ne videl, već cara, koj kak na pol nori sada čita knjige od francuzke revolucije.

Caru su jednoga lista poslali, da naj ide van iz orsaga, jer za njegov život već nemoreju dobro stati.

Kaj je novoga!

Napadni suprug.

Hesz Jenő 33 ljeošni oštariš je ove dneve pijan došel dimo vu Ujpešt svoj stan.

gledali, — baš je bilo zanimivo. — Odrasli još nisu videli, kuda hoće otac tim i kaj namierava.

Kada pak su mali vrabci pričeli sami jesti, onda je stari otac polovil stare vrabce te je nje metnul u karletku, u kojoj su do sad bili mladi, a mlade je pustil po sobi leteti pak im je nadrobil na polici sira i kruha, nasipal zob, jačmen i pšenicu tak, da su svega i svačesa hrane dosta imali, starim pako u karletku nije nikaj dal.

»A kaj to delate japek?« — pitali su ga sinovi i kćere.

»No« — odgovori otac — »ja hoću videti, jeli sada mladi od svog izobilja budu i starem kaj dali, koji su prije za nje tolikom brigom i marljivostju se za hranu — skrbili.«

Ali mladi vrabci su veselo skakali, sira, kruha, žito jeli, ali starim nisu nikaj dali, ovi su u karletki gladovali i kričali, ali niti jedan od mladih im nije baš niti jedno jedino zručice u karletku odnesei.

Drugog dana je otac poftikal med drot karletke sira i kruha a mladem je vani sa police hranu oduzel. Pak kaj se je dogodilo? Mladi su nahrupili na karletku iz vanjske strane pak su jeli med drot poftikanoga

Iz svojom tuvarusićom se posvadi, medčim grubjanski tuvaruš revolvera na prvo vze me i na ženo na meri. Ovo bi si za slu žila — veli i stim je takaj i sprožil revolvera. Kugla je žensku na ruki dosegla i malo ranu zrokuvalo, napadnika pako su prijeli i na redarstvo odegнали.

Pred kaštigom vu smrt.

Iz Rimaszombate pišeju: da vu susedskoj Majsa zvanog obćini ove dneve se vekša kradljivost pripetila. Po iztragi se zeznalo, da iz med činiteljov bil je jedan Szabó Janoš osamnajst ljeošni dečko. Szabó kad je zeznal da ga žandarstvo išće, od strahosti poleg Feled obćine pred brzovni vlak se hitil, koj ga je na smrt zdrobil.

Vmoril je svojega sina.

Vu Beču, kak odonud javiju, ove dneve vnoči Vonda Jožef težak je zadržal svojega osem ljet staroga sina. Vjuto je sam išel na redarstvo i povedal je da je ovoga čina zbog siromaštva načinil. Po krvoločnosti, je sam sebe hotel obesiti, nego ni mu je sreća poslužila. Tak misliju da Vonda nije pri zdravim razumu.

Navallil su kassu.

Iz Eperješa piše pismovnik; da vu mi nućem tjednu istinsku navalu načinili su proti eperješiiski šparkassi šarošvarmedjinalšotarkabelijske obćine stanovniki. Na stotine došlo njih je k špark ssi. Vu obćini i vu okolici je glas nastal da boj bude i takovi koji su svoje peneze vu šparkassi položili nje zgubili budu. Verojani puk je veruval ovoj pripovesti. Nego pokehdob je šparkassa podpunoma izplatila njim nutri položene peneze, vezda su tak mirni postali.

Samoubojnost.

Vu Nagykanizsi, kak odonud pismovnik piše jedna 16 ljet stara gospodska devojk pred štopotni vlak se hitila i kogači su na falate zdrobili njeno telo. Mlada samoubojnica je Kovács Mikloš nagykaniskoga učitelja Ilona zvana lepa mlada kći njegova Čutljive, dobre duše devojka bila je, koja od nekogjega vremena navek si je od smrti

kruha i sira, a ako su onda s druge strane najme iz nutarnje došli i stari jest, to su je mladi svojimi kluni i divljom krikom odtierali, pek su sami jeli.

Sada veli otac dieci: »Jeli ste sada videli? Od svakoga i svega se je moči hasnovita naučiti, dapače i od nevaljanih vrabcov. Ja sam vam time samo hotel u naravi predočiti prirečje: Nesvlači se prije nego pojdeš spavat. — I sad vam je valjda jasno, da imam pravo.

I on je vu svojih rukah zadržal cieli imetak i gospodarstvo te se nije imal zroka kajati. Sinovi i kćere pako nikada nisu ga više tim napadali, da im gospodarstvo još za svog života preda, iliti da se svleča prije nego pojde spat.

Jedna šala brojkami.

Koju si svaki more sa šibicami ili graham jasno predočiti, je jezgra jedne orientalske bajke, koja makar i da nije nikakova philosophia, ali je za zabavu dobra.

Nieki stari arab je čutil, da mu se približava konac, pak je k smrtnoj postelji

mislija. Pred svojimi pajdašicami bez vsakoga osebitešega zroka višekrat je naprvo donesla da se bude skončala. Ove dneve je anda za istinu van otišla poleg željezne ceste k jednoj stražarski hiži i tam prama Beču pred ropotamni brzovni vlak se hitila koj je nju na male falate zdrobil.

Najdjeni koffer.

Belső Juliana čakovečka stanovnica kuharica tekućeg meseca 2 dneva iz Kapošvara je dimo došla vu Čakovec iz noćnim vlakom, kad je pred stanom na vulici van pozabila jednoga menšega svojega koffera vu kojem su bile sreberne žlice i druge kajkakve malenkosti do 60 korun vrednosti Mihalec Verona, Hepp Edija njegova služkinja 3 dneva v jutro kad je žemle nesla na prodaju našla je čekera i bez toga da bila javila gospodaru je za sebe zadržala. Pri gospodaru je ni ufala odpreti, nego ga odnesla sobum vu Drávaszentmihály i tam poleg groblja ga s hamrićom razbila, vredneša dugovanja je sobum vzela, razbitoga koffera pako je tam ostavila. Se ipak zeznalo.

Smrtno zgaženje.

Iz Marošvasarhelya pišeju. Strašna nesreća se zgodila ove dneve na Erzébet ligetu željezne ceste na njenih šinjah. Prama Szaszrégenu pred idući vlak hitila se jedna do 17 ili 18 ljet stara mlada služka puca. Nesrećno stvorjenje na pojasu na dvoje je razseklo lokomotiv. Odpejlali su na dvoje presekano pucu vu špital, odkuda, kad su zeznali da gdo je su nju pokopali.

Vužgal je svojega testa hliću.

Iz Pečuha pišeju, da ove dneve vnoči Vegh Istvan ozoraiskoga stanovnika njegova hiža se vužgala i zgorela. Zgorelo je šestdeset vreć kuruze, kak takaj vno go drugo kajkakvo zrnje, koje je na nahizju bilo namješćeno. Žandarstvo je tražbu podiglo verhu toga, da kak je ožen van žisel, ustanovili su, Vegha njegov zet po imenu [Barath Ferenc vužgal je iz osvete svojega testa njegovo hižu, kajti Vegh nije hotel vzeti dimo njegovo ženu.

pozval svoja tri sina te im je cieli svoj imetak na tri jednake strane razdieljen, ustmenim testamentom pred sviedoci ostavit Jedno gamile, kojih je imel na broju sedemnajst, nije i ja jednake strane ostavit već je odredil: Hassan njegov najstariji siu dobije polovicu, Mohamed, drugi sin, dobije tretjinu, a Mustafa, najmladje dobije devetinu.

Stari arab je poslije te oporuke za tri dni um l, i sad su se nasljednici boteli točno po njegovoj naredbi razdieliti. Dakako, da su imetak, koj je išel na tri jednake strane, lahko podielili, ali sa 17 gamilami nikaj nije mogla delinga točno provedena biti, pošto se broj 17 neda niti sa 2, niti 3, niti sa 9 bez ostatka dieliti.

Sad se med njimi porodi svadja, koja Bog zna kak bi bila izašla, da nije baš putem dojahal na gamili jeden derviš (turski pop), koj se je zapital za svadju medju braćom, a kad je cielu stvar saznal je rek: —

»Ja sad putujem iz Mekke (sveti varaš) i neposiedujem nikaj izvan ove gamile, na kojoj jašem, ali Allah (Bog) mi je zapoviedal da ju vam na prikaz dadem, za da ce-

Kralj budapeštanskim siromakom.

Kralj iz svoje lastovite penzance Bu-dimpešte njihovim siromakom za kurilo potrebno gradivo 12 jezer koruna, u naj-većem siromaštvu bivajućim 10 jezer ko-runa, gödöllöiskim siromakom pako 600 ko-run bil je milostiven prikazati.

Božić kralja.

Iz Beča telegrafiraju, da kralj pred bo-žicom one dneve je u Vallsee odputoval, da je tam božićne svetke pri Ferenc Sal-vator nadhercega kakti svojega zeta familiji spunjaval.

Tolvajski kralj.

Šestdeset dve ljetošni človek je vre Brenner Armin, nego još vezda takaj svoju starinsku meštiriju svršava najmre kesokrad-ljivost. Za ležeše življenje u svojoj mlado-dosti tak je počel gospodariti, da je drugih njihovo blago ksebi privrnuo, naj prva nje-govo kaštiga je petnajst šibnih vudarcov bilo, koje je zbog kradljivosti dobio. Zatim više dvadesetih ljet vćini ono vreme, koje je u reštu spunjaval. Vnogo kaštigovanja medjutim nije poboljšalo staroga žepnoga tolvaža. Ove dneve na jedni villamoš kolih je opet snova počel manipulirati, vkral je iz žepa Snavik Karolj kovačkoga meštra njegovoga budjelara. Od vkradjenoga blaga nije imel nikakvoga hasna, ar je ni mogel friško skriti i da nebi vpamet vzeli, nuter je porinul poleg njega sedečega človeka u njegov žep. Ovaj človek samo kad je dimo bil došel, našel je u svojem žepu bugjelara i va njem 5 komadov od teatra kartih. Da karte bez hasna ne zgineju postal je svoju familiju u teater nego je zlo obho-dil, kajti Snavik teaterski penzenci je pre-povedel vzeti karte. Po takvim načinom je onda velika zmešavin postala, kojoj konec je taj postal, da sumnja je na Brennera e-darov na njihovoga starinskoga poznanca vpala, kojega je drugi dan večer je prijelo takaj.

se moći poleg zadnje volje pokojnoga ot-ca podieliti, ja sam osviedočen, da mi Al-lah moju gamilu nadomesti.»

Ove rieči i nesebični prikaz drviša je braću umiril, te su na njegov tolnač pri-čeli gamile iz nova dieliti. Drviševa gamila bila je onim sedemnajstim priklopljena i sad je bilo 18 gamilah, od kojih je dobio

Hassan, nastariji sin polovicu
od 18, anda — — — — 9 gamilah

Muhamed, drugi sin jednu tretjinu
od 18, anda — — — — 6 gamilah

Mustafa, tretji sin jednu devetinu
od 18, anda — — — — 2 gamile

Ukupno: 17 gamilah

Poslie toga razdieljenja su braća za-čudjeno gledala, kak je drviš svoju gamilu, koja je pri dielingu preostala bila, opet za-jahal i dalje odputoval.

Probajte sad vi moji čitatelji tu dielin-gu šibicami, kuruznim ili grahovem zrnjem provesti, pak čete se osviedočiti, da račun izide. —

Em. Kollaj.

Samoubojnost u jedni kupelji.

Ove dneve večer jedna izvanredno ele-gantno opravlena mlada gospodičina samo-ubojan pokus je načinila vu Erzsébet zva-noj kupelji. Bez svestnim položaju odpeljali su nju u Rókus spítal, gde na pozvanomu redarskomu činovniku pod nikakov način nije hotela povedati svoje ime i roditeljev za njihovoga stana. Tajne samoubojnice za njezino ime samo drugi dan zavvedili jesu da nju za Benkő Margetu zoveju koja iz svojom majkom vu Öllö-utu hiži stanuju. Prije jeden dan se je svojim mladoženjom s Racz Sandor činovnikom sporekla i ne-premišleno mlado stvorenje je zbog te ža-losti hotela si je življenje vzeti. Nesrečne mlade puče njeni položaj istina, da se na malo bolje obrnul, nego još nije zevsema preko pogibelji.

Tolvajska banda.

Iz Szatmára telegrafiraju: Koša Jožef sinérvaraljajski stanovnik ove dneve po podne. Nastunyei Gligor 16 ljetošnjega vlas-koga dečka jedne oštarije, na njenim dvoru ga vmoril. Žandari su krvoločnika prijeli, koj je vre 12 ljet sedel vu reštu i kad su ga posluhnuli, je to bil valuval, da je kr-voločnost iz osvete vćiril, ar Koša sad ni davna ga na krađi za drubiščil i za tuzil ga je.

Vuki u verhovini.

Koma da se započela zima i da je ne-prestanoma padajući dešđ prestal, vre su se pojavili šumski stanovnici najstrahovite-ši neprijatelji vuki. Kak felsöbistrijski pi-smovnik piše, celi čopor vukov drži vu stra-hosti ovćinje gospodare. Od Jakim Mekse 18 komadov ovac odnesli su vuki.

Samoubojni barun.

Blizo Diósjenő nogradvarmedjinske ob-čine, kak odonud pišeju ove dneve vjutro su mrtvoga našli vu šumi Grotte baruna, jednoga prebogotoga velikoga praiskoga gos-pona, koj vu Diósjenőju veliko imanje ima. Grotte barun je vsredu na vadasiju išel vu šumu, odkud večer vu navadnem vremenu se ni navrnuo nazat. Drugi dan vjutro su ga iskat bili išli i našli jesu ga iz prek prestreljenemi prsami mrtvoga. Smrtno okol-nosti su jako skrovne, ar da bi bil on sam sebe strelil, to je nemoguće. Lico mestna iztraga najmre je uzlanovila, da Grotte ba-run po svojoj ožanjenosti je još nekuliko korakov vćinil i opet se na zemlju srušil. Okreplenoj njegovoj ruki su jedno šaku zemlje našli, koju vu smrtnoj s.ojoj muki je zgrabil. Tragičko pripečenje vu celi oko-lici je veliko razdraženost zrokuvalo.

Pojav iz ruske bune.

Iz Petervara telegrafiraju: Krvna dra-ma se dokončala na Ivanovom kolodvoru na moskvaiskoj železnoj streki. Jedna ži-dovskoga vraćitelja kći Henkin Olga je ta došla i predala je žmetnoga svojega kufera jednomu železne ceste trhonošču, da naj od-nese njega vu čekaonicu. Na kolodvoru je sumnjivi postal tezek kofer, odprli su ga i 10 revolverov i 4 sto nabitkov našli jesu vu njem. Večer kad se mlada puca z svo-jom pajdašicom nazad navrnuo na kolod-vor, vre nju je vnožina ljudi čekalo. Kolod-vora nadstojnik dve ove puče preda pobu-njenemi ljudmi je vu čekaonicu pelal i tam je nje zaklenul. Puk je potrebuval, da naj van daju buntovničke puče, ar drugač celo

stanje porušiju. Žandarstvo nato je van da-lo Henkin Olgu, koju pobunjeni puk je ne-milostivno vmoril, a njenu pajdašicu pako smrtno oranil. Kesnije ljudi su napali vu varašu židove i 10 ljudi su vmorili.

Otec bez srca.

Iz Soprona pišeju, poleg Soprona vu Ágfalva ležećoj občini pred nekutikemi ljetmi prije toga izniknul je Krič Andraša jednoga tam stanujučega gospodara srčne bolesti sin. Vu občini si to jesu mislili, da je mladi dečko otišel iz občine i po takvim se već nisu brinili zanjega, najmenje pako njegovi roditelji, koji su vu občini razglasili, da je njihovo dete nekam po svetu otišlo. Pred par dnevi Kričovi susedi su po čuli nekakvo tužno javkanje i kad su zroka tomu iskati počeli, prek idu na Kričov gruit i najdeju vu štali nesrečnoga dečka vu strahovitem položaju. Bezušen otec bez redno zlo je ba-ratal sa svojim sinom, pod jednom ga tukel i sgladom trapil. Siromaški dečko presiljen je bil kralti, da si je svoje žtvljenje zdržati mogel. Kad je videl otec da ga iz takvim načinom zapraviti nemre, zaperl ga je vštalu med marhu, vu občini je pak to razglasil, da je nekam po svetu otišel. Ovdje se mučel pomilovanja vreden sin preko više ljet, iz onem senom se hranil, koje konjem i kra-vam davalijesu. Njegov otec ga neprestanoma tukel i vu ovom strahovitem položaju sinek je zevsema propadni postal. Kroz više ljet nise omival, nit nije dobio čistu opravu. Susedi su sada vre 18 ljetošnega sina pod svoju obrambu vzeli. nečemurnoga otca pako je žandarstvo prijelo.

Potres vu Zagrebu.

Iz Zagreba javiju, da decembra 17 dneva vnoći ob 11 vuri i 8 minuti su jako velikoga potresa čutili, koj do dvadeset se-kund minut je trpel, a ob 12 vuri i vu 30 minutah se potres opet pojavil. Potres je prilično za dosta kvara na činil. Na stolnoj cirkvi vnogo pukatine e moći spaziti. Vu cirkvenem dvoru dva dimnjaki su se zrušili. Vu varašu iz stanja se više dimnjakov po-rušilo. Židovske cirkve njena cifrarija je dole opala. Kovim spodobnoga kvara na činil je potres vu Stubici i Čuserje občini takaj. Vu Čuserju secirkva i farov zevsema srušil. Vu Krapini su takaj čutili potresa, gde blizo deset sekund minut je trajal i vu veliki strahoti držal je stanovnike.

Děte vu pečnici.

Strahovita nesreća je dostigla jedne bu-dimske tezačke familije tri ljetošno diete. Makovski Roza ove dneve na roditeljev vem stan je gori splazilo sparherta na njegov vor odonudje dole opalo med goreće plamne. Na njeni veliki krič, su nju van vzeli iz strašne pogibelji, nego dat čas je siromaško dete zevsema zgoreto bilo. Izbavitelji smrtnemi ranami su nju vu Margit spítal od nesli, gde za nekuliko vur je takaj i dušicu spustila.

Potres.

Decembra 17-ga dneva vnoći ob pol dvanajsti vuri vu Drávaszentmihályu dosta dugo trpeći potres se bil čutil. Gliboko spa-vajuće stanovnike samo ruženje stepanje vratih i oblokov, kak takaj vu postelji zi-banje zbudilo je iz sna. Pod zemljom se veliko ropotanje čulo, koje od poldneva prama polnoći se pripečala. Pri jednoj hiži se je postelja potrla od potresa.

Gabona árak. — Újra ártka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	16.00—
Rozs	Hz	12.00—
Árpa	Jecmen	13.50—
Zab	Zob	13.50—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.00—
Fehér bab uj	Grah beli	24.00—
Sárga „ „	„ žuti	19.70—
Vegyes „ „	„ zrnčan	19.60—
Kendermag	Konopljeno seme	25.00—
Lenmag	Len	16.00—
Tökmag	Koščice	22.20—
Bükköny	Grahorka	17.00—

543 7-18

PELINKOVAC POKORNY

Bejegyzett védjegy

Étvágygerjesztő kitiünő szü

ürmös-likör

Orvosilag legmelegebben ajánvat

Kapható minden a szakmabell üzletben, kávéházban stb.

Próbacsomagok ára 2 for vagy 4 ossz lit. k 5/80 bérmentve.

Likörgyár r. t. Pokorny, Zágráb

Alapítottott 1862.

≡ Elsőrendű gyomorelixir. ≡

Egy egész új garnitúra, (1 diván és 6 drb. karosszék (fauteuil), valamint egy

HANGVERSENY ZONGORA

továbbá egy új nyitott

RUGÓS KOCSI

szabad kézből, jutányosan eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

567 1-3

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pöttléta

egy régióknak bizonyult háriszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szarnak bizonyult kísérvényét, csezmái és meghillőseknél betármulós-képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos használványok miatt beváltatásuk óvatosságot igényel és csak olyan ártvegt fogadjunk ok, a mely a „Horgony” védjegyű az a Richter cég-gygyászati ellátott doboza van csomagolva. Ára üvegekben 60 fillér, 1 bor. 40 f. és 2 korona és ártvegtől minden gygyászteráiban kapható. — **Fülszó:** Török József gygyászteráma, Budapest.

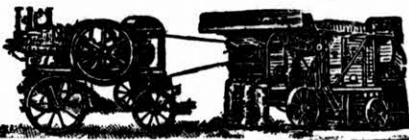
Richter gygyászteráma az „Árany aranyházban”, Prágában. Előzetesbeszélés 2 óra. Hírdetésnél szóló állító.

56-8-1915

PÉCSI SÁMUEL

Budapest, VI. Gyár-utca 48. sz.

Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári raktára.

Benzin-motorok, Benzin-lokombilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivógáz-motor berendezések és mindennemű gazdasági gépek.

Elsőrendű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.

565 3-6

Árjegyzék ingyen, közvetítők díjaztatnak.

Tüdőbaít.

köhögést, elnyálkásodást, erős meghillést gyórt

Halápi-féle

Hársta-szörp

1 egy üvege ára 5 korona

Kapható: „Apostol-gyógyászteráiban” Bpest, József-körút 63 sz.

A Kossuth Lajos-útcái Neufeld (volt Sieber) féle házban levő **ÜZLETHELYISÉG** 3 szobával és az összes hozzátartozóval azonnal kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál

NEUFELD LAJOS, Bottornya.

561 3-2

Denaturált szesz

nyitott üvegekben kapható

Ifj. Premecz Miklós fűszer- és csemegekereskedésében Csáktornyan.

566 3-3

Bérbeadandó.

Csáktornyan a Rákoci-utca 330 szám alatt levő FRÁSZ-féle ház összes helyiségei — 1906. évi február hó 1-től bérbeadandók.

Bővebb felvilágosítással szolgál

FRÁSZ TAMÁS, Drávavásárhely.

570 1-3

NÉMET társalgási nyelvmesternő ajánlkozik,

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

571 1-*

Margitai József Horvát nyelvtan

iskolai és magánhasználatra

Ára kötve: 3 korona.

Margitai József

Horvát-magyar és magyar-horvát Zsebszótár új bővített kiadás

Ára kötve: 3 korona.

Kapható: **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésben

Nagykanizsán és Csáktornyan.

1906

**BOLDOG
UJÉVET
KIVÁN!**

Gerstmann kávéház
Csáktornyan.

1906

A
„MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRÁNAK”
MASODIK KÖTETE
A z e m b e r
MÁR
MEGJELENT.

Megrendelhető:

fischel fülöp
Strausz Sándor
könyv-kereskedésében,
Csáktornyan.

Az 1904. évi St. Louis-i világiállításon a legnagyobb kitüntetéssel a **GRAND PRIX**-el kitüntetve.

Csak a mellékelt kép szerinti
GLOBUS tisztító kivonatot
kérjük, mert sok értéktelen utánczat van.

Egyedüli gyárosok:

fritz Schulz jun. Akt. Ges. Eger és Leipzig.

NAGYKANIZSAI MALÁTAGYÁR ÉS SERFÖZDE RÉSZVENY-TÁRSASÁG.

Értesítés.

Van szerencsénk nagyrabecsült vevőközönségünknek tisztelettel tudomására hozni, miszerint gyártmányaink elárusításával Csáktornya és környékére

MRÁZ TESTVÉREK

csáktornyai céget biztuk meg.
Csáktornyai képviselőinket, kiknél mindig **kitünő minőségű és friss töltésű hordó és palack-sörök** vannak készleten, szives figyelmükbe ajánlva vagyunk

Nagykanizsa, 1905. évi december hó 29-én,

teljes tisztelettel

Nagykanizsai Malátagyár és Serfözde Részvény-Társaság.